

**R.P. Ioannis De Lvgo Hispalensis, É Societate Iesv, Jn
Collegio Romano Eivsdem Societatis Olim Theologiae
Professoris, nunc S. R. E. Cardinalis, Dispvtaiones
Scholasticae, & Morales, De virtute, & ...**

Lugo, Juan de

Lvgdvni, 1666

V. An, & quomodo defunctis Indulgentiæ communicari possint.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82358](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82358)

tinere aliquam veniam pœnæ debite, videtur satis congruum; quod si ex satisfactionibus illius animæ sint aliqua superflua reposita in thesauro, Deus attenda specialiter ad illas, ut earum intuitu, & acceptatione committere debuit præsens. sicut enim posset ad hunc effectum acceptare satisfactiones alienas præteritas, cur non facilius acceptabit satisfactiones eiusdem in thesauro repositas? De his tamen nihil certum definire possumus.

SECTIO V.

An, & quomodo defunctis Indulgentia communicari possint.

57. *Indulgentia defunctis prodesse, qui negant, ali- quando.* **N**ON defuerunt ex Catholicis, qui negarent, Indulgentias defunctis prodesse. Hostiensis, Gerson, & Gabriel apud Suarez *disput. 3. sect. 1. num.* licet aliqui eorum, vel id retractauerint, vel contrarium docuerint. Certum iam est, prodesse defunctis: ita enim declarauit Sixtus IV. ut refert Gabriel in *Addit. ad lect. 37. in Canonem* qui idem retractauit priorem sententiam. Idem declarauit Leo X. in illa illa decretali contra Lutherum *missa ad Caietanum*. Et denique vltus Ecclesiæ, & Summorum Pontificum id probat, cum passim Indulgentias pro defunctis concedant.

Quomodo Indulgentia defunctis prodesse possit. Difficultas est in explicando, quomodo id fieri possit tota enim Pontificis potestas illis verbis concessa: *Quodcumque solueris super terram, erit solutum & in celo.* non videtur extendi, nisi ad illos, qui sunt adhuc in terra, & subditi ipsius Pontificis, quales non sunt defuncti qui iam non sunt super terram, sed sub terra, & omnino extra iurisdictionem Pontificis: nam licet aliquando defuncti absoluantur ab excommunicatione, illa tamen absolutio non terminatur directe ab defunctum, sed ad viuos, quibus permittitur orare pro illo, & offerre suffragia publica: quare, etiamsi anima esset damnata, absolutio illa valeret, cum tamen nertum sit animam damnatam non esse subditam Pontifici.

58. Idem omnes ferè Theologi dicunt, defunctis non prodesse Indulgentias per modum absolutionis, sed per modum suffragij: quod etiam significauit Leo X. in *Bulla contra Lutherum*, quæ incipit, *Exurge Domine*. Et omnes antiqui Pontifices in eiusmodi Indulgentiis pro defunctis, semper explicabant, se alias concedere per modum suffragij.

Quid sit concessio per modum suffragij. Quid autem sit concedere illas per modum suffragij, & quæ sit differentia à concessione per modum absolutionis, non omnes eodem modo explicant. Nam in primis aliqui dixerunt, concessionem per modum absolutionis significare infallibilitatem effectus: secus verò, quando sit per modum suffragij: quia, quando Pontifex Indulgentiam viuo concedit ipsemet accepto pretio ex thesauro, acceptat illud pro debito pœnæ, & proferat sententiam absolutionis à priori debito, cum nondum inueniat sententiam à Christo prolatam: at verò mortuum quem iam inuenit iudicatum à Christo, & qui subditus eius non est, non potest iudicialiter liberare, & absolvere, sed solum offerre pretium pro illo, ut Christus illud misericorditer acceptet. Vnde effectum hunc non esse infallibilem, dixerunt Caiet. *tom. 1. Opusc. tract. 17. quest. 4. & 6. Cano de locis Theolog. cap. 13. ad 9. & Corduba quest. 15. de Indulg. opin. 4.*

59. Hic tamen modus explicandi multum derogat Indulgentiarum valori: nam si ablato pretio, potest adhuc non acceptari, ferè idem possent alij fideles, in ordine an defunctos, quod ipse Pontifex:

omnes enim possent orare Deum, ut acceptaret aliquod pretium ex thesauro, & illud pro tali anima applicaret: quibus precibus diximus *supra* aliquando obtineri à Deo remissionem pœnæ per viam impetrationis. Vnde illa sententia non coheret satis cum loquutionibus Pontificum, qui effectum huius Indulgentiæ pro defunctis in eodem gradu collocare videntur, quoad certitudinem, cum effectum Indulgentiæ pro viuis, ut constat ex verbis Leonis X. in *prædicta decretali ad Caietanum missa*, ubi dicit, quod Papa potest viuis, & defunctis tollere impedimentum peccatorum, & aperire celorum regnum concedendo Indulgentias. Apostolica auctoritate thesaurum Iesu Christi, & Sanctorum dispensando, & per modum absolutionis Indulgentiam ipsam concedendo, vel per modum suffragij illam transferendo. Vnde concludit, omnes tam viuos, quam defunctos, qui veraciter omnes Indulgentias huiusmodi consequuti fuerint, à tanta temporali pœna secundum diuinam iustitiam pro peccatis suis actualibus debita liberari, quanta concessa, & acquisita Indulgentia aequiualeat. In quibus verbis vtriusque, viuis, & defunctis, promittitur vniuersaliter, & absque hesitatione indulgentiæ effectus; dum tamen legitime, & debite concessa, & acquisita fuerit, quæ conditio non significat effectum habendum, si efficaciter acquisita fuerit, hoc est, acceptata à Deo quoad effectum; hæc enim esset ridicula definitio, perinde ac si diceret: Habebit semper suum effectum, si Deus voluerit, quod illum habeat, sed debet intelligi de acquisitione Indulgentiæ, prout distinguitur ab effectu, & illum antecedit: hoc est, quoties iuxta potestatem acceptam, Papa illam concedit, & fideles legitime acquirunt illud ius quod Indulgentia eis promitti, toties habituram suum effectum. Ratio autem est: quia, cum hic effectus, & hæc potestas Pontificis fundetur in auctoritate apostolica, & vtriusque detur Indulgentiæ ex auctoritate Apostolica, ut dixit Leo; necesse est quod fundetur in promissione Christi, atque adeo, quod sit infallibilis, sicut & ipsa Christi promissio infallibilis est.

Pater Suar. *dicta sect. 3. num. 12. & seqq.* quem sequitur Coninch *disp. 12. dub. 10. dicit*, concessionem per modum suffragij in hoc solum differre, quod, licet asserat etiam suum effectum infallibilem; quia tamen Pontifex non habet iurisdictionem in defunctum, non absoluit eum à pœna, sed solum soluit offerendo ex thesauro pretium æquiualeans pro illis: quia, licet non habeat potestatem in defunctum, habet tamen potestatem in thesaurum Ecclesiæ, ex quo soluit pro defuncto. Vnde infert nunquam concedi Indulgentiam per modum suffragij pro viuis: quia viuis est subditus capax absolutionis, cuius defunctus non est capax.

Hic modus dicendi nunquam mihi satisfacere potuit. Primo, quia tota potestas Pontificis addistribuendum thesaurum, cum sit auctoritas apostolica, & pontificia, debet fundari, & includi in potestate, & munere Summi pastoris, quod accepit per illa verba: *Pasce oues meas* in quibus verbis non videtur inclusa vlllo modo potestas distribuendi ex thesauro ad alios; nisi ad oues sibi commissas: sibi enim data non fuit clauis thesauri, nisi ut Pastori, hoc est, in ordine ad pascendas proprias oues, nec factus est dominus, sed œconomus thesauri. Sicut, si dominus profecturus relinqueret arcam pecuniæ plenam apud œconomum, data ei clauis, ut interim prouideat domesticis, dicens: *accipe hanc clauem, & prouide domesticis meis*: non posset œconomus de illa prouidere extraneis, aut soluere

vere eorum debita. Cum ergo defuncti non sint oves Pontificis, nec ipse sit eorum Pastor, non poterit illis dare de thesauro Ecclesiæ, cuius claves accepit ad providendum omnibus sibi commissis.

62.

Confirmatur, & explicatur alio exemplo: quia, si Gubernatori Romano Princeps dederit triticum, ut ex eo provideat Romanis civibus: licet Gubernator habeat potestatem in horreum commune, & habeat claves, non tamen poterit illud aperire, ut subueniat civi Florentino, qui ad eius curam non pertinet. Cum ergo Pontifex accipit claves huius horrei, vel thesauri, ad pascendas oves sibi commissas, non poterit ex eo aliis dispensare, qui eius oves non sunt.

Secundò hoc ipsum probatur: quia, si Pontifex posset aperire thesaurum ad soluendum pro defuncto; posset immediatè concedere Indulgentiam per modum solutionis, aut suffragij ipsi defuncto, absque interuentu alterius viui, cuius orationes vel pia opera requiratur, ut requiratur Indulgentia pro defuncto: solutio enim pretij secundum se non requirit interuentum tertij, per cuius manus deferatur. Hoc autem inauditum est in Ecclesia: nunquam enim Pontifices concesserunt aliquam Indulgentiam defunctis, nisi concedendo viuis subditis, ut per pia opera propria Indulgentiam pro defuncto lucentur: nunquam ergo agnouerunt Pontifices in se talem potestatem, quam in nullo prorsus casu exercere ausi sunt.

Pontifex plerumque concedit Indulgentias ob causam præteritam.

Respondet Suarez tacitè huic, obiectioni *dist. sect. 3. n. 14.* posse quidem id fieri, sed non expedire, ut fiat, quia ad valorem Indulgentiæ requiritur causa iusta: hæc autem debet requiri à viuis, cum iam non possit poni ab ipso defuncto, cui Indulgentia conceditur: idè semper requiritur aliquod pium opus à viuentè ad iustificandam Indulgentiam, quæ mortuo conceditur. Hæc tamen responsio clarè reiicitur ex usu ipsius Ecclesiæ, quæ licet requiratur causam ad concedendam Indulgentiam, non tamen semper causam futuram, sed sæpius solum præteritam: nihil enim magis commune in Verbe, quam personis de Ecclesia benemeritis, quando sunt in mortis articulo, concedere absolutionem, & indulgentiam plenariam: ad quam concessionem Pontifex non exigit aliam causam futuram, vel aliud opus pium præstandum, sed attendit solum ad merita, & obsequia moribundi erga Ecclesiam. Vnde Legati etiam Principum, vel alij, antequam ab Verbe discedant solent à Pontifice petere, & impetrare sibi eiusmodi Indulgentiam pro mortis articulo, nulla alia causa futura petita, sed solum intuitu præcedentis deuotionis: imò in Sacello Pontificio finita concione; solet semper Pontifex omnibus præsentibus Indulgentias concedere, quas Prædicator in fine concionis publicat, nullo alio opere futuro postulato. Cur ergo similiter non posset Pontifex homini de Ecclesia optimè merito defuncto concedere immediatè Indulgentiam plenariam absque interuentu alterius viui qui pro illo satisfaciatur, cum ad causam iustificationem abundè sufficere egregia defuncti merita, & obsequia erga Ecclesiam? Cum ergo Pontifex nulli defuncto talem Indulgentiam concesserit, arguitur benè, id esse ex defectu potestatis, quam non habet ad soluendum immediatè ex Ecclesiæ thesauro pro iis, qui iam subditi, & oves ipsius non sunt.

64. Verba, per modum suffragij, quomodo intelligantur. 2. Tom.

Aliter ergo explicanda videtur hæc differenda, insistendo in verbis, & modo loquendi S. Th. & Theologorum antiquorum: nam S. Thom. in 4.

dist. 45. q. 2. art. 3. quasiunc. 2. dicit, Indulgentias concedi quidem defunctis non directè, & principaliter, sed tantum secundario, & indirectè. Quæ verba satis explicant, Pontificem non posse concedere immediatè Indulgentiam defuncto, sed mediatè, & indirectè, quatenus illam, scilicet, potest concedere alicui subdito viuenti, per quem transferatur in defunctum. Hoc enim verbum usurpauit Leo X. in prædicta Decretali, dum dixit, Indulgentiam aliquando per modum absolutionis concedi, aliquando verò per modum suffragij transferri. Quod verbum transferendi significat hanc transmissionem debere fieri per alium; eo quod non possit illis immediatè hoc beneficium conferri quia subditi non sunt. Quod idem significat verba à summis Pontificibus apponi solita, scilicet, concedi defunctis per modum suffragij: hoc est, sicut fideles possunt propriis operibus pijs subuenire, & suffragari defunctis; sic concedi eis, ut possint per indulgentias sibi concessas defunctis subuenire; sicut per propria suffragia, & ad modum, quo applicat illis solent opera satisfactionis, & quæ appellantur communiter suffragia.

Quomodo autem hæc facultas viuentibus à Pontifice concedi possit, variè potest explicari. *Indulgentia viuentibus* Primò, si dicatur, quod Pontifex concedit subdito viuenti, ut posito aliquo opere bono possit ex Ecclesiæ thesauro applicare tantam partem pro aliquo defuncto, ita ut illam facultatem accipiat, quasi pro premio boni operis exhibitum. Hic tamen modus explicandi non videtur posse subsistere: quia hoc verè esset communicare subdito clauem thesauri, ut ex eo posset soluere immediatè pro defuncto, quod non videtur possibile, quia, cum ipse Pontifex non possit ex thesauro accipere ad soluendum immediatè pro defuncto; minus poterit alteri talem potestatem communicare, qualem ipse non habet: nec refert, quod id fiat in præmio operis exhibitum, quia non potest dari pro premio, id quod ex se superat eius potestatem: quare, cum ex commissionem accepta, solum possit distribuere thesaurum ad pascendas proprias oves; non poterit ad premiandum aliquem concedere, ut possit distribuere thesaurum ad alios fines.

Secundò ergo posset hoc explicari dicendo, quod Pontifex concedit quidem directè, & immediatè Indulgentiam viuentibus, cum facultate tamen, ut sicut ipsi possunt transferre propriam satisfactionem ad defunctum; sic possint illam satisfactionem sibi obuenientem ex Indulgentia concessa non retinere sibi, sed transferre etiam in defectum per modum suffragij, hoc est, ad modum, quo solent suffragia ex propriis satisfactionibus defunctis communicare. Tunc autem Pontifex non abutitur potestate, nec excedit eius limites, quia directè, & immediatè solum distribuit thesaurum suis omnibus: cum facultate tamen, ut ipsi possint partem suam aliis communicare. Quod confirmari potest exemplo supra posito: quia, licet æconomus, qui arcam pecuniæ accepit ac providendum domesticis, non possit illam pro extraneis dispensare, posset tamen indirectè id facere dando domestico partem ex causa rationabili cum facultate, ut ipse eam posset extraneo donare. Sic etiam Gubernator Romanus licet non possit horreum tritici dispensare, nisi Romanis, posset etiam indirectè subuenire Florentino, dando tritici partem rationabiliter civi Romano cum facultate, ut posset eam Florentino donare, si veller. Eodem ergo modo poterit Pontifex thesaurum aperire immediatè

immediatè pro suis omnibus, dando illis partem, quam possint, si velint, defunctis communicare per modum suffragij.

67. Hic tamen modus explicandi, licet facillè videatur rem totam componere; adhuc non videtur satis sufficiens. Primum, quia, si viuentes, & subditi possunt à Pontifice accipere cum facultate communicandi defunctis, Indulgentiam, quam absque ea facultate potuissent accipere, sequitur idem inconueniens, quod *supra* contra P. Suárez inferabamus, quòd, scilicet posset Pontifex concedere Indulgentiam pro defunctis, absque villo opere pio requisito ad eam Indulgentiam acquirendam: potest enim, ut vidimus, & de facto concedit sæpè viuus immediatè Indulgentiam absque alio opere bono de nouo requisito: potuisset ergo illas Indulgentias viuentibus concedere cum facultate transferendi eas ad defunctos per modum suffragij, non iniuncto aliquo bono opere pro defunctis offerendo. Hoc autem esset etiam contra perpetuum Ecclesiæ vltim: nunquam enim Indulgentia aliqua pro defunctis concessa est, non iniuncta oratione, vel aliquo opere pio, quod pro defunctis offerantur: non ergo est talis potestas, quam nullus vnquam Pontifex in se agnouit, aut exercuit.

68. Secundò displicet: quia, si Indulgentia illa prius, & immediatè conceditur subdito viuenti cum facultate transferendi ad defunctum, si voluerit, sequitur, quòd posset viuus illam retinere sibi, eamque sibi lucrari non transferendo ad defunctum: si enim datur prius illi, & sit propria illius cum facultate transferendi; ergo prius acquiritur illi ius ad illam partem satisfactionis: cur ergo non poterit illam sibi retinere? Sicut, in exemplis positis, posset cuius Romanus retinere sibi triticum datum sibi ex horreo communi cum facultate dandi illud cini Florentino. Item, quando oeconomus daret domesticis de pecunia sibi commissa ad prouidendum domesticis, & daret domesticis cum facultate dandi extraneis; posset adhuc domesticus eam sibi retinere: quia facultas illa non cogit ad vltim talis facultatis. Consequens autem videtur esse contra fidelium mentem: nam, licet aliquando solet concedi Indulgentia cum facultate lucrandi eam sibi, vel applicandi defuncto, communiter tamen Indulgentias concessas determinatè pro defunctis, nemo putat, quod possit lucrari pro se, & non applicare defunctis: ergo non ita conceduntur, ut dentur immediatè viuentibus pro se cum facultate communicandi eas defunctis, sicut possunt illis communicare sua suffragia.

69. Tertio, quia difficillè intelligitur, quomodo possum ego transferre in alium satisfactionem ex thesauro mihi applicatam; deberet enim prius fieri mea, ut possem illam transferre: eo autem ipso, quòd fiat mea, habet in me suum effectum remissionis pœnæ, qui effectus semel positus auferri non potest, nec redire pœna semel remissa. Si autem nondum est facta mea illa satisfactio, sed solum ius ad illam, quod propter positionem operis iniunctis acquisiui, quod ius transfero ego ad defunctum: ergo iam Pontifex non mihi, sed defuncto ipsi immediatè applicat satisfactionem ex thesauro ex vi iuris, quod ego in eum transfuli: quod videtur esse contra superius dicta, tum, quia hoc iam esset directè, & immediatè concedere defuncto remissionem pœnæ, non indirectè, & secundariò: tum etiam, quia non potest Pontifex dare mihi ius, quo possum eum cogere ad id, ad quod non habet potestatem: quare, si ipse non

potest dispensare thesaurum pro non subditis, non poterit obligari ad id faciendum, nec dare mihi ius, quo possum eum taliter obligare.

70. Alter ergo videtur, hoc explicari posse, si dicamus, Pontificem tunc non concedere immediatè Indulgentiam defuncto, nec etiam viuenti, sed solum ex thesauro Ecclesiæ eleuare opera pia fidelium viuentium, ita ut non solum sint satisfactoria ex opere operantis; sed etiam ex opere operato; si pro defuncto offerantur. Non enim apparet repugnantia in hoc modo dispensandi thesaurum, ut sicut Christus Dominus, qui est supremus illius dispensator, aliquando applicat ex thesauro pretium ad soluendum pro aliquo, ut in Baptismo, qui, licet recipiantur per actum non satisfactorium, sed potius vel in somno, vel per actionem malam venialiter; adhuc ex voluntate Christi confertur solutio totius pœnæ: aliquando verò Christus eleuat satisfactiones nostras, ut ex opere operato, & vltra condignum habeant maiorem effectum, supplendo ex thesauro id, quod deest condignitatis in nostra satisfactione; prout Confessorius nomine Christi eleuat satisfactionem sacramentalem: sic Pontifex, qui est Vicarius Christi, dispensat thesaurum utroque modo in utilitatem nostram: aliquando, scilicet, accipiendo ex thesauro ad soluendum pro aliquo, ut quando non petito aliquo opere, concedit Indulgentiam propter causam præteritam, ut sæpè fit: aliquando verò petito opere satisfactorio, quod eleuat ad maiorem effectum satisfactionis supra condignum, sicut Sacerdos eleuat illa opera diuinitus, prout successinè fiunt, ita ut singulæ orationes inpositæ, prout successinè recitantur, successinè afferant fructum aliquem ex opere operato: Pontifex verò, quia vult eleuare totum illud opus ad aliquem effectum determinatum, v.g. ad decem annos Indulgentiæ, vel ad plenariam remissionem, quem effectum difficile esset distribuere inter singulas partes illius operis: ideo eleuat totum opus per modum vnius, & indiuisibiliter, ut in vltima parte habetur totus effectus. Qui etiam modus eleuationis non videtur repugnare, ut constat in opere martyris; quod est satisfactorium ex se, & rursus eleuatur à Deo ad maiorem effectum supra condignum, scilicet ad remissionem totius pœnæ, pro qua satisficit ex opere operato: eleuantur tamen indiuisibiliter, ita ut totus effectus correspondeat toti operi per modum vnius.

71. Supposita ergo possibilitate huiusmodi eleuationis, videntur facillè omnia componi, si dicamus, Summum Pontificem, quando concedit Indulgentiam pro defunctis; ita eleuare opus bonum, & satisfactorium, quod exigit ab aliquo viuente, ut possit habere effectum satisfactionis vltra condignum. Eleuat autem, non diuisibiliter, sed indiuisibiliter totum opus, ut in fine operis datur eius fructus ex opere operato. Tunc autem non potest, qui Indulgentiam lucratur, retinere sibi illius fructum, quando determinatè conceditur pro defuncto: quia Pontifex non eleuauit ad illum effectum satisfactionis maioris, nisi tale opus bonum, quod pro defuncto offeratur: si autem non offeratur pro defuncto, iam non est illud opus, quod Pontifex eleuauit. Cum ergo potuisset Pontifex eleuare omnia opera satisfactoria Petri, quæ hoc mense fecerit, ut habeant maiorem satisfactionem ex opere operato; quo casu etiam illud, quod pro defuncto offerretur, habere maiorem satisfactionem, quæ prodesset defuncto, cui totum illud opus applicaret ab operante: sic potest

tuit Pontifex non eleuare omnia opera; sed aliqua, nempe, illa, quæ defunctis applicarentur ab operante; quæ opera sic eleuata antecedenter, & ab operante applicata defuncto illi affrunt totum suum fructum satisfactionis per modum suffragij; nam, licet dixerimus *supra*, disp. 26. sect. 1. non posse regulariter aliquem applicare alteri partem satisfactionis sibi obuenientem ex opere operato; id tamen intelligitur de satisfactione; quæ determinatè applicatur ipsi: tunc verò loquimur de satisfactione, quæ annectitur ipsi operi supra condignitatem suam; non tamen determinatè pro ipso operante, sed ad modum satisfactionis, quam habet ipsum opus ex opere operantis.

Denique contra hunc modum explicandi non procedunt, quæ contra alios apponebamur. Nam in primis Pontifex non dispensat thesaurum directè, & immediatè pro non subditis, sed pro subditis, quorum satisfactiones directè eleuat ad maiorem valorem, qui maior valor, per se loquendo, est in bonum ipsorum subditorum; quia per accidens est, quod alicuius operis valor sit in utilitatem defuncti in aliquo casu: per se autem vtile est subdito, quod eius satisfactiones possint habere maiorem valorem, atque idè quod vniuersaliter possit Pontifex eas eleuare. Sicut œconomus, qui solum potest dare pecunias domini ad providendum domesticis; vel Gubernator, qui solum potest distribui triticum inter ciues: possunt tamen dare pecunias domesticis, quando scitur, quod vult eas ad subueniendum extraneo, cui illa promisit; vel triticum dare ciui petenti, quando scitur, quod vult dare peregrino, cui illud etiam promisit: nam potestas illa œconomi, & Gubernatoris respicit solum actum ipsam secundum se, & propterea sic est in utilitatem subditorum, licet in hac circumstantia potius redundet in alterius utilitatem. Sic Pontifex potest eleuare hoc opus subditi ad maiorem valorem: quia hæc eleuatio secundum se est utilis subdito, licet in hac circumstantia sit potius utilis defuncto, cui vult subditus applicare totum illud opus cum suo valore. Adde, videri etiam, quod sit aliquo modo in utilitatem subditorum maior ille valor suæ satisfactionis: quia non solum est vtile fidelibus posse liberari à suo debito pœnæ; sed etiam habere satisfactiones maioris valoris, quibus aliis possint subuenire: cum hoc ipsum sit maior quædam actiuitas, & virtus in satisfaciendo. Sed quidquid de hoc sit, sufficit prima illa ratio, ut possit Pontifex eleuare illa opera propter maiorem utilitatem, quæ ex tali eleuatione resultat, per se loquendo, subdito; licet per accidens in aliquo casu non resultet.

Constat etiam, quomodo non possit ille, qui Indulgentiam pro defuncto lucratur, retinere illam sibi, cum non sit eleuatum eius opus ad maiorem valorem, nisi tunc, quando illud pro defuncto offert. Constat præterea, quomodo non possit Indulgentia concedi defuncto, nisi interveniente aliquo viuo, cuius opera bona eleuentur ad maiorem valorem satisfactionis, quam possit defuncto applicare modo explicato. Constat denique, quomodo fructus ille non debeat prius fieri meus, ita ut applicetur mihi, ad hoc, ut ego cum possim defuncto applicare: sed debet fieri meus in actu primo; sicut satisfactio est mea, quatenus possum illam ponere, & non ponere: sic valor ille est meus, quatenus possum ponere, & non ponere satisfactionem eleuatam ad maiorem valorem.

Ex dictis verò possumus iam multa alia inferre. Primò, in lucrante Indulgentiam pro defuncto requiri intentionem determinatam lucrandi illa pro

defuncto: sicut enim requiritur intentio determinata ad applicandum proprium suffragium defuncto; sic requiritur ad applicandam ei Indulgentiam, quæ solum potest ei aduenire per modum suffragij. An verò sufficiat intentio determinata, vel requiratur virtualis, constat ex iis, quæ diximus in simili de intentione requisita ad applicandum suffragium.

Inferitur secundò, quid dicendum sit de statu gratiæ, an requiratur in eo, qui lucratur Indulgentiam pro defuncto. P. Suarez *sect. 5.* negat: quia, cum Pontifex in eius sententia sit, qui immediatè, & directè concedit defuncto Indulgentiam, & solum requiratur opus pium ex parte viventis, ut conditio: non est, cur in eo exigatur status gratiæ. Nos autem consequenter ad supradicta debemus dicere, requiri, quod est magis commune, & iuxta fidelium sensum. Ratio autem est: quia Indulgentia defuncto acquiritur solum indirectè, quatenus opera alicuius viventis eleuantur ad maiorem valorem satisfactionis ex opere operato: ad hoc autem necesse est, quod ipse operans sit capax illius valoris, & fructus, diximus enim, hanc eleuationem procedere à potestate Pontificis, quæ per se ordinatur ad utilitatem subditi: ergo potestas illa est ad eleuanda opera subditi capax, & potentis frui illo beneficio, quo frui non potest, dum est sine gratia propter incapacitatem lubicfi.

Petes, an requiratur status gratiæ, quando sit opus iniunctum, an solum in fine illius. De hoc dicturi sumus *sect. seq.* circa requisita ad Indulgentias pro viuis. Nunc breuiter dico, sicut in illis sufficit status gratiæ in fine operis iniuncti, sic etiam sufficere in Indulgentia pro defunctis. Cum enim status gratiæ solum requiratur, ut subiectum sit capax, & aptum, ut in eius utilitatem possint eius opera eleuari, sufficit hæc capacitas tunc, quando eleuatio allatum erat fructum, licet in discursu operis non esset capacitas: sic enim martyrium causat hunc effectum remissionis completæ totius pœnæ, licet patiens non esset in gratia, dum actu patitur; si tamen sit in gratia ultimo instanti. Similiter ergo possunt opera nostra eleuari à Pontifice habito solum respectu ad tempus, quo effectus Indulgentiæ conferendus sit: quare eodem modo prodesse poterunt defunctis. Vnde obiter nota, quando conceditur Bulla Cruciatæ pro defunctis, eum, qui illam accipit, debere esse in statu gratiæ, quando illam accipit: quia illud est vltimum, & vnicum opus requisitum ad Indulgentiam, quæ applicatur defuncto, nempe contributio, & elargitio illius elemosinæ, quæ facta obtinetur Indulgentia plenaria pro illo defuncto pro quo accipitur Bulla. Non est autem eadem ratio de Bulla Cruciatæ, quæ accipitur pro viuis: quia Indulgentia non obtinetur, quando accipitur; sed postea, quando implentur alia ibi requisita ad Indulgentias lucrandas; vel quando applicatur Confessario semel in vita, & semel in articulo mortis propter ibi explicatam. An verò requiratur, quod opus, quod pro defuncto fit sit opus bonum, & honestum; an verò sufficiat recitatio, v. g. iuncta, licet hæc sit peccaminosa, constat ex dicendis *sect. seq.* de Indulgentia pro viuis: est enim eadem ratio.

Inferitur tertio, eodem modo, quo conceditur Indulgentia indirectè defunctis, posse etiam dari Catechumeno, vel amentis: cum enim non attendatur ad eius personam, an sit subditus; sed ad illum, cui directè, & immediatè datur: cur non poterit concedi Indulgentia eleuando opera subditi ad tantum valorem cum facultate, ut possit

ea opera applicare cuiuslibet alteri, sine defuncto, sine non baptizato; sicut posset applicare suas satisfactiones? Posset quippe homo minus ieiunare pro Catechumeno, vel pro amente, applicando eis suam satisfactionem, si sunt in statu gratiae: ergo poterit etiam ex facultate Pontificis applicare eisdem sua opera cum valore adiuncto ex elevatione ad maiorem remissionem poenae. Unde posset etiam ex eadem facultate lucrari Indulgentiam pro aliis baptizatis quicumque illi sint: communiter tamen non conceditur facultas lucrandi Indulgentias pro aliis viventibus: quia, cum ipsi possint sibi etiam subvenire, non expedit fouere eorum pigritiam, ut neque satisfacere, neque etiam Indulgentias pro se lucrari curent.

78. Maior difficultas esse potest, an, quando conceditur Indulgentia pro defuncto visitantibus talem Ecclesiam, vel recitantibus, aut ieiunantibus, &c. necesse sit, offerre pro defuncto satisfactionem etiam ex opere operantis, quam affert illud opus; an possimus illam nobis retinere, & Indulgentiam applicare defuncto Distinguendum videtur cum Suarez *sect. 4. num. 3.* nam, si concedatur liberatio animae Purgatorii, pro qua dicatur Missa, vel recitetur Corona, &c. tunc necesse erit substantiam operis pro anima etiam offerre: quando verò solum dicitur, quoties dicit Coronam, vel Psalmum, &c. liberabit animam Purgatorii; verisimile est, non requiri talem applicationem operis: non enim apparet, cur non possim ego dinidere fructum illius operis, & partem mihi retinere; partem autem aliam, nempe, quae provenit ex opere operato propter operis elevationem, applicare defuncto. Quod confirmari potest ex paulo ante dictis: quia, si opus fiat ferè totum in peccato, & ultimo instanti operans iustificetur, lucratur Indulgentiam defuncto; tunc autem non applicatur defuncto satisfactio ex opere operantis, cum nulla, aut ferè nulla sit: ergo illa satisfactio non requiritur ad fructum Indulgentiae defuncto obtinendum.

Ultimò, reiciendum est, quod aliqui dixerunt, requiri ad effectum huius Indulgentiae, quod anima defuncti eam acceptet. Hoc autem bene reiecit Suarez *dicta sect. 3. n. 10.* & ex dictis refellitur: quia, cum hoc fiat per modum suffragij, non magis requiritur talis acceptatio ex parte illius, pro quo offertur, quam requiratur ad effectum suffragiorum, ad quae non requiritur talis acceptatio; sed ignorant etiam, acquirunt fructus Sacrificij, vel ieiunij, pro eo oblato, ut vidimus *disp. 26. sect. 3.*

SECTIO VI.

De requisitis ex parte illius, qui Indulgentiam lucratur pro seipso.

79. Primò requiritur character baptismalis: quia Pontifex non potest, ut diximus, dispensare thesaurum, nisi iis, qui pertinent ad ouile, cuius est constitutus Pastor. An verò, & quomodo possint indirectè Catechumeno defuncto, aut etiam vivo, Indulgentia communicari per modum suffragij, diximus *sect. praeced.*

Secundò requiritur, quòd sit ratio utens: quod dupliciter potest intelligi. Primò, quòd habuerit aliquando rationis usum: & in hoc sensu non potest esse dubium, quia Indulgentia est ad tollendum reatum poenae temporalis, quem habere non potest, qui non commisit aliquando peccatum actuale. Secundò, potest esse sensus, quòd habeat usum rationis, tunc, quando effectum Indulgentiae

P. Ioan. de Lugo de Penitentia.

gentiae consequitur: & hoc etiam est certum non requiri: nam, si ieiunavit ad obtinendum Iubilaeum, finito ieiunio Indulgentiae fructum consequitur, licet tunc actu dormiat: ergo, licet tunc incurrisset delirium ex febre, non minùs Indulgentiam consequetur: sufficit enim voluntas praeterita non retractata.

Dubitari tamen circa hoc potest, an, si aliquis post rationis usum in amentiam incidisset, possit ei postea Indulgentia concedi, & applicari immediate. Ex vno enim capite videtur id non posse fieri: quia Indulgentia est per modum privilegij, quod ignorant non acquirunt; sed requiritur scientia, & acceptatio privilegiati: & licet deur à Pastore, ut pastus, & tamen pastus voluntarius, qui voluntate percipi debet. Unde hoc supponere videntur ij, qui dicunt, non lucrari Indulgentias eum, qui illas ignorat, licet faciat opera omnia iniuncta: quod docent Emman. Rodriguez in *expositione Bullae Crucatae*, § 8. num. 9. & Egidius de Trullench in *eandem Bullam Crucatae*, lib. 1. § 6. dub. 2. n. 5.

Fateor tamen me non invenire rationem continentem ad id negandum, & ad dicendum, quòd necesse sit scire, vel intendere lucrari Indulgentiam. Quare id negavit Laurentius Portel in *Additionibus ad dubia regularia, verbo Indulgentia*, num. 7. ubi, testatur se eam sententiam accepisse à Patre Ludonico Molina, nostrae Societatis, qui eam docuit. Probat autem exemplo satisfactionis ex opere operantis, quam, licet aliquis non intendat, sed ignoret omnino; acquiri tamen per exhibitionem bonis operis: ergo elevato eodem opere ad maiorem valorem satisfactionis ex opere operato ab habente potestatem, absque scientia, vel intentione poterit obtineri totus eius effectus. Quod rursus confirmari potest: quia fructus suffragij mihi ab alio applicati acquiruntur mihi ignorant etiam, & non intendenti: quòd non solum verum est in fructu ex opere operantis, ut, si aliquis pro me ieiunet, sed etiam in fructu ex opere operato, ut, si alius pro me offerat Sacrificium: ergo idem dicendum erit de fructu Indulgentiae, per quam Pontifex offert, & applicat pro alio partem necessariam ex communi thesauro, cuius dispensator est: cur enim minùs proderit mihi ignorant satisfactio Christi per Indulgentias applicata, quam si applicetur per Missae Sacrificium?

Unde ad rationem contrariam responderi potest, Indulgentiam non esse ex iis privilegiis, quae debeant executioni mandari per ipsum privilegium; sed potius esse solutionem pro illo, ad quam ipse videtur se passum habere: quare, sicut potes solvere pecuniam pro Petro ipso ignorante; sic potest Pontifex ex communi thesauro solvere pro debito tuo, te etiam id ignorante: quia causa passiva non concurrat liberè, aut voluntariè, ut constat. Non ergo videtur neganda saltem potestas in Pontifice, si velit hoc modo Indulgentias concedere, quas lucentur etiam ignorantes. Verisimile autem est, eam esse Pontificis intentionem de facto: saepe enim Indulgentiam, & benedictionem moribundo iam seculis praesentibus in Basilica post Missam à se celebratam Indulgentias concedit; licet non omnes ibi praesentes id audiant, vel sciant: ergo eadem intentio potest communiter praesumi, dummodo non exigantur certa opera pro aliqua speciali necessitate applicanda: v. g. orationes pro auxilio divino implorando contra talia pericula imminencia: non potest enim opus fieri cum tali intentione sine aliqua illius notitia.

C C c Tertiò

80.
An notitia
Indulgentiae.

81.

82.